

KONINKRIJK BELGIE

ADVIES 31.725/1

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 23 mei 2001 door de Vlaamse minister van Onderwijs en Vorming verzocht haar, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "tot wijziging van het decreet van 8 juni 2000 houdende dringende maatregelen betreffende het lerarenambt", heeft op 31 mei 2001 het volgende advies gegeven :

Volgens artikel 84, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

In het onderhavige geval wordt het verzoek om spoedbehandeling als volgt gemotiveerd :

- "- Het systeem van de vervangingspool werd ingevoerd bij decreet van 8 juni 2000 houdende dringende maatregelen betreffende het lerarenambt. Een grondige evaluatie van het systeem (cfr. artikel 44 van het decreet van 8 juni 2000), die liep van december 2000 tot maart 2001, leerde dat een aantal fundamentele aanpassingen zich opdringen om de participatie van de scholen aan de vervangingspool voor volgend schooljaar te bestendigen. Als voorbeeld van een fundamentele aanpassing kan artikel 15, 2° van het ontwerpdecreet gelden, dat tegemoet wil komen aan het feit dat het huidige systeem praktische moeilijkheden kent doordat er stringente voorwaarden worden gesteld aan voorrangsgerechtigde leerkrachten die hun voorrang voor korte vervangingen ten aanzien van poolleden wensen te behouden, wat ertoe leidt dat quasi alle voorrangsgerechtigden kandideren voor de vervangingspool. De in artikel 15, 2° voorgestelde vereenvoudiging van de relatie tussen voorrang en de vervangingspool is op basis van deze praktijkgegevens dan ook een uiterst noodzakelijke voorwaarde voor een werkbare continuering van de vervangingspool;
- De bestendiging van het systeem van de vervangingspool, in optimale omstandigheden, is dringend noodzakelijk ingevolge het onderwijsmarktrapport van januari 2001 (cfr. artikel 44 van het decreet van 8 juni 2000), uit hetwelk een duidelijk tekort aan leerkrachten voor het lager en secundair onderwijs blijkt. De vervangingspool komt tegemoet aan dit leerkrachtentekort door tijdelijke interimarissen zekerheid van job en

.../...

inkomen te bieden, wat op de huidige arbeidsmarkt als een minimale arbeidsvoorwaarde wordt beschouwd;

- Het door de Raad van State ter gelegenheid van de totstandkoming van het decreet van 8 juni 2000 gesuggereerde appreciatierecht voor de aanstelling in een ankerschool, wordt bij dit ontwerpdecreet uitgebreid naar korte reglementaire vervangingen. Aangezien deze uitbreiding door het onderwijsveld ervaren wordt als inherent deel uitmakend van de onderwijsvrijheid, is een onmiddellijke operationalisatie van dit internationaalrechtelijk en grondwettelijk gewaarborgd recht vereist;
- Aangezien vóór het einde van het huidige schooljaar tal van voorbereidingen inzake o.m. vacantverklaringen en informatie naar de kandidaten toe moeten worden genomen, moeten de inrichtende machten en scholengemeenschappen vóór 8 juni 2000 mededelen of zij voor volgend schooljaar al dan niet een beroep zullen doen op de vervangingspool. Deze beslissing dient uiteraard te gebeuren met volledige kennis van zaken, waardoor er ten spoedigste legistieke duidelijkheid moet bestaan over de wijzigingen voorgesteld in het ontwerpdecreet".

*

*

*

Gelet op de korte termijn die hem voor het uitbrengen van het advies is toebedeeld, beperkt de Raad van State, afdeling wetgeving, zich tot het maken van de volgende opmerkingen.

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

.../...

Het voorontwerp van decreet dat om advies wordt voorgelegd bevat een reeks bepalingen tot wijziging en aanvulling van het decreet van 8 juni 2000 houdende dringende maatregelen betreffende het lerarenambt. Enerzijds gaat het om een wijziging van de regels met betrekking tot de vervangingspool naar aanleiding van de evaluatie van de werking en de effectiviteit van die pool (hoofdstuk II van het ontwerp) en anderzijds om het invoegen van een regeling met betrekking tot zelfstandige stages voor studenten lerarenopleiding (hoofdstuk III).

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 1

Luidens artikel 1 van het ontwerp regelt het ontworpen decreet "een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid".

De juridische bezwaren omtrent het regelen in eenzelfde decreet van gemeenschaps- en gewestaangelegenheden zijn het Vlaams Parlement genoegzaam bekend, zodat het overbodig is daarover verder uit te weiden.

Artikel 17

Artikel 17, 1°, van het ontwerp doet ten onrechte vermoeden dat artikel 33, § 1, van het decreet van 8 juni 2000 uit meer dan één lid bestaat. De woorden ", eerste lid," dienen bijgevolg te worden geschrapt.

.../...

Artikel 19

In het ontworpen artikel 38, § 1, 4°, van het decreet van 8 juni 2000 is sprake van het "Brussels Hoofdstedelijk Gewest". De Vlaamse Gemeenschap heeft geen bevoegdheden ten aanzien van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest. Gelet op de territoriale bevoegdheden van de gemeenschappen is de correcte aanduiding "het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad" (zie de artikelen 4, eerste lid, en 127, § 2, van de Grondwet).

Artikel 20

Artikel 20 van het ontwerp voert gedurende de schooljaren 2001-2002 en 2002-2003 voor studenten lerarenopleiding de mogelijkheid in om in een stageschool zelfstandig de taken van een leraar over te nemen. Aangezien aldus ook studenten, die nog niet over een pedagogisch bekwaamheidsbewijs beschikken, zelfstandig onderwijs zullen kunnen verstrekken, blijkbaar zonder directe begeleiding in de klas, rijst de vraag of de decreetgever, teneinde de kwaliteit van het verstrekte onderwijs optimaal te garanderen, in de ontworpen regeling geen strengere kwaliteitsgaranties dient in te schrijven (1). Thans bevat de

(1) Er mag immers niet uit het oog worden verloren dat de Grondwet en een aantal internationale verdragen het recht op onderwijs garanderen, wat impliceert dat het verstrekte onderwijs aan minimale kwaliteitsnormen dient te voldoen om het gegarandeerde grondrecht in de praktijk effectief te maken.

ontworpen regeling terzake enkel de beperking dat het moet gaan om een student van het derde studiejaar van een initiële lerarenopleiding van één cyclus of van een voortgezette lerarenopleiding (2).

Artikel 21

Ter wille van de duidelijkheid dient het bepaalde in artikel 21, tweede lid, van het ontwerp te worden geïntegreerd in het ontworpen artikel 43bis van het decreet van 8 juni 2000 (artikel 20 van het ontwerp). Het tweede lid van artikel 21 van het ontwerp moet dan worden geschrapt.

-
- (2) De duur van de zelfstandige stage is beperkt tot hoogstens 9 weken. Dat is vanuit het standpunt van de leerling echter geen garantie dat het onderwijs gedurende de rest van het schooljaar door een lid van het onderwijzend personeel zal worden verstrekt, aangezien die beperking per student geldt. Aldus belet de ontworpen regeling strikt genomen niet dat een leerling gedurende geheel het schooljaar onderwijs krijgt van zelfstandige stagiairs.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	M. VAN DAMME,	kamervoorzitter,
	J. BAERT,	staatsraden,
	J. SMETS,	
	G. SCHRANS,	assessor van de
		afdeling wetgeving,
Mevrouw	A. BECKERS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. W. PAS, auditeur.
De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht
door de H. L. VAN CALENBERGH, adjunct-referendaris.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

A. BECKERS

M. VAN DAMME